

Referanser: KM 10/14, KM 08/15, KR 68/15, KR 72/15

Kirkemøtets tildelinger

- **Statsbudsjettet 2016 – oppfølging av vedtak 2015 om fordeling av t tilskuddsmidler for 2016.**
- **Fordeling av tildelt ramme for 2017**
- **Fordeling av tilskuddsmidler for 2017**

Sammendrag

Denne saken gjelder Kirkemøtets tildelinger for 2016 og 2017.

Statsbudsjettet 2016

Denne delen av saken gjelder forvaltning av statlige tilskudd for budsjettåret 2016 og er en oppfølging av KM sak 10/14, der Kirkemøtets tilskuddsforvaltning for inneværende år ble behandlet.

På Kirkemøtet 2015 ble det gjort vedtak for 2016 om prinsippene for fordeling av post 75, Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål. Dette var andre året Kirkemøtet behandlet dette tema.

Kirkemøtet er opptatt av at det må være forutsigbarhet i forvaltningen av tilskuddsmidlene. Derfor ble det i vedtaket for 2016 lagt føringer for at fordelingsnøkklene mellom de ulike formål og instanser i 2016 skulle følge samme fordelingsnøkkel som i 2015.

Midlene bevilges av Stortinget. Endelig statsbudsjett for bevilgningen for 2016 blir antagelig først vedtatt i Stortinget 12. desember 2015. Disponering for 2016 gjøres derfor med forbehold om Stortingets godkjenning. Dersom budsjettammen endres vil beløpene bli justert i tråd med dette siden dette skjer etter en forhåndsdefinert fordelingsnøkkel.

Statsbudsjettet 2017

- **Fordeling av tildelt ramme for 2017**
- **Fordeling av tilskuddsmidler for 2017**

Denne delen av saken gjelder fordeling av rammer for 2017 og skal legges fram som et forslag til behandling på Kirkemøtet i april 2016. Dette blir en oppfølging av Kirkemøtets budsjettreglement og disponeringen av statstilskuddet for 2017, jfr. KR sak 68/15. Dette forutsetter at Kirkerådet blir et nytt rettssubjekt fra 1. januar 2017.

Kirkemøtet skal fastsette budsjetttrammen med et beløp for gruppe 2 (Økumeniske og internasjonale organisasjoner) og gruppe 3 (Tilskudd til kirkelige organisasjoner). Det foreslås også at det avsettes en ramme som skal dekke dagens bevilgning på post 75 som Tilskudd til trosopplæring og tilskudd til kateketer og diakoner og kirkemusikk i menighetene og som forvaltes av bispedømmerådene.

På dette tidspunkt vet vi ikke rammene for 2017. Vedtaket gjøres i forkant av behandlingen av Statsbudsjettet 2017 i Stortinget. Slik vil det bli hvert år fremover. På denne måten skaper Kirkemøtet forutsigbarhet. Det ligger i budsjettreglementet at fordelingsnøkklene mellom bispedømmerådene for 2016 skal videreføres i 2017.

Kirkerådet kan omdisponere inntil 5 % av rammene til gruppe 2 og 3 til alle gruppene dersom budsjettsituasjonen samlet viser behov for det.

Når Kirkemøtet i januar 2017 skal gjøre tilsvarende fordeling for 2018, vil Kirkerådet ha behandlet fordelingene for 2017 på Kirkerådets møte i desember 2016. Det vil være mulig å komme tilbake til Kirkemøtet med en melding om hvordan denne inndelingen har fungert.

Forslag til vedtak

1. Disponering av rammen 2016

Under forutsetning av at budsjettrammen i forslag til statsbudsjett for 2016 ikke endres på kap. 0340 post 75, vedtar Kirkerådet følgende fordeling av budsjettrammen for 2016 på kr 466 765 000:

Trosopplæring	302 900 000
Nidaros og Oslo Domkirke	5 000 000
Døvekirkene	11 030 000
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	2 930 000
Kristent arbeid blant blinde og svaksynte	335 000
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning	6 500 000
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	136 400 000
Samisk bibeloversettelse	1 670 000

2. Disponering av rammen 2017

Kirkerådet foreslår for Kirkemøtet å fordele rammen i 2017 på følgende måte.

1. Gruppe 1 Den norske kirke.

1A Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene

Kirkemøtet bevilger en felles ramme til Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene. Rammens størrelse er det som er igjen av den statlige bevilgningen når bevilgningen under pkt. 1B-3 er trukket ut.

Av den nye ramme settes det av kr 10 000 000 til strategiske satsinger.

Resterende midler fordeles mellom Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene ved at fordelingsnøkklene i statsbudsjettet 2016 videreføres.

1B Tilskudd til trosopplæring, diakoni og undervisning i menighetene

Kirkemøtet bevilger en ramme, som er summen av budsjettildelingen for 2016 + prisjustering i statsbudsjettet for 2017

2. Gruppe 2 Økumeniske og internasjonale organisasjoner

Kirkemøtet bevilger en ramme på kr 11 000 000

3. Gruppe 3 Tilskudd til kirkelige organisasjoner

Kirkemøtet bevilger en ramme på kr 25 000 000

Bakgrunn

1. Statsbudsjettet 2016

Til sammen er foreslått brutto kr 1 883 876 000 på kap. 0340 til Den norske kirke i statsbudsjettet for 2016 før tilleggsproposisjonen ble lagt fram 31.oktober 2015.

Beløpet er fordelt på

Post 01 : Driftsutgifter

Post 21: Spesielle driftsutgifter

Post 70: Kirkevalget, kan overføres

Post 71: Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet

Post 75: Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål, kan overføres

Det vises til vedlegg 1, Statsbudsjettet 2016, med utklipp av side 149 -167 fra Prop. 1 S

Denne saken gjelder bruken av tilskuddsmidler i 2016 og er en oppfølging av KM 08/15. Fra 2014 har Kirkemøtet fått utvidet sitt økonomiske ansvarsområde og har fått ansvar for fordeling av tilskuddsmidler på statsbudsjettet.

Kirkerådet skal vedta fordeling av rammene på kap. 0340 Den norske kirke, Post 75 på kr 457 733 000 i foreløpig tildelingsbrev. I regjeringens tilleggsproposisjon er beløpet redusert med kr 4 300 000. Da statsbudsjettet først godkjennes i Stortinget etter Kirkerådets møte må vedtak fattes med forbehold. I denne saken er beløpet justert etter tilleggsproposisjonen fra Regjeringen.

Fra 2015 ble tilskuddene til henholdsvis Nidaros og Oslo domkirker innarbeidet i tildelingen.

Omtale av saken i Prop. 1 statsbudsjettet for 2016 fra Kulturdepartementet (jfr. side 164)

«Post 75 Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål, kan overføres

Målet med tilskuddet er at det skal støtte opp om trosopplæringen i Den norske kirke og andre kirkelige formål, slik at Den norske kirke kan videreføres som folkekirke. Tilskuddet er et rammetilskudd som Kirkemøtet disponerer etter egne prioriteringer. Tilskuddsmottakerne er kirkelige fellesråd, menighetsråd og andre kirkelige instanser og organisasjoner som bidrar til å oppfylle målet. Tilskuddet kan ikke benyttes til å avlaste kommunene for deres lovpålagte utgiftsoppgaver etter kirkeloven § 15. Tilskuddet kan heller ikke benyttes til formål som hører inn under statens ansvar for prestetjenesten eller til driften av Kirkemøtet, Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Disse formålene og instansene ble i 2014 og 2015 tildelt følgende midler fra post 75

(i 1000 kroner):

Fordeling av tilskuddsmidler i 2014 og 2015	2014	2015
Trosopplæring	290 979	296 916
Nidaros og Oslo Domkirke	5 000	5 000
Nasjonalt pilegrimssenter (<i>forvaltes av departementet også i 2015</i>)	1 335	1 335
Døvekirken	10 590	10 806
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	2 814	2 872
Kristent arbeid blant blinde og svaksynte	321	328
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning	6 251	6 379
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	128 219	130 895
Kompetanseutviklingstiltak (kirkelige undervisning)	1 900	1 900
Kurs og opplæringstiltak for menighets- og fellestråd	1 000	1 000
Samisk bibeloversettelse	1 604	1 637
Sum bevilgning	450 013	459 068

For 2016 foreslås det en bevilgning på 472,4 mill. kroner under post 75.

Nasjonal pilegrimssatsing

Tilskuddet til Nasjonalt pilegrimssenter i 2015 foreslås videreført i 2016. Den foreslåtte bevilgningen til Nasjonalt pilegrimssenter under post 75 inngår ikke i rammetilskuddet til Kirkemøtet, men forvaltes av departementet og inngår i en fellesfinansiering av den nasjonale pilegrimssatsingen fra henholdsvis Klima- og miljødepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Kulturdepartementet. Satsingen koordineres av Nasjonalt pilegrimssenter, som nå er tilknyttet Riksantikvaren.»

Regjeringen kom 31.10.2015 med en tilleggsproposisjon. I denne er det foreslått et kutt på 4,3 mill. kr, jfr. nedenfor

«Post 75 Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål, kan overføres
I Gul bok 2016 er det foreslått en bevilgning på 472,4 mill. kroner på posten.
Bevilgningsforslaget reduseres med 4,3 mill. kroner.»

I denne saken er det derfor tatt utgangspunkt i at rammen til fordeling, under forutsetning av Stortingets godkjenning, er på kr 468 100 000.»

Oppfølging i Kirkerådet av budsjettet for 2016

Det er i Kirkemøtets retningslinjer lagt vekt på forutsigbarhet for tilskuddsmottakerne. Kirkemøtet vedtok under behandlingen av forvaltningen for 2016 i sak KM 08/15:

- 1) Tilskuddene på kap. 0340 post 75 fordeles i 2016 etter samme fordelingsnøkkel som ble benyttet av Kirkerådet i 2015.
- 2) Tildelingskriteriene til trosopplæring videreføres.

- 3) Reglementet for tilskuddsforvaltning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk videreføres.
- 4) Tilskudd til de kirkelige virksomhetene: Døvekirken, Stiftelsen Kirkeforskning, Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, Samisk bibeloversettelse, Oslo og Nidaros domkirker og Kristent arbeid blant blinde og svaksynte videreføres med samme andel av bevilgningen som i 2015.

Kirkerådet har fulgt opp dette ved å benytte den indeksregulering som er i statsbudsjettet på alle satsene fra 2015 til 2016.

Siden flere av tilskuddene er bundet opp i driftstilskudd til faste stillinger dekker ikke justeringen lønns-, pensjons- og prisutviklingen siste år.

Forslag til budsjettfordeling fremgår av tabellen:

Post 75 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke (tall i 1000 kr)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Trosopplæring	207 497	290 979	296 916	302 900
Oslo og Nidaros domkirke	5 000	5 000	5 000	5 000
Døvekirken	10 230	10 590	10 806	11 030
Kristent arbeid blant blinde	310	320	328	335
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning	6 040	6 250	6 379	6 500
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	123 768	131 120	133 795	136 400
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	2 235	2 820	2 872	2 930
Samisk bibeloversettelse	1 550	1 600	1 637	1 670
Sum tilskudd	356 630	448 679	457 733	466 765

I rammene til diakoni, undervisning og kirkemusikk disponerte KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomhet kr 2 900 000 i 2015. Disse ble fordelt på kr 1 900 000 til kompetanseutviklingsmidler og kr 1 000 000 er disponert til kurs og opplæring av valgte medlemmer (Menighetsråd og Fellelsråd). Dette var en følge av at Kirkerådet ble bedt om å videreføre fordelingen fra 2013 til 2014.

Oppfølging av budsjettet for 2017

Når Den norske kirke blir eget rettssubjekt vil tildelingen skje samlet til Den norske kirke ved Kirkemøtet. I en fristilt kirke vil det, i henhold til forslag til nye bestemmelser i kirkeloven § 25, være Kirkerådet som har ansvar for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet skal fastsette årsregnskapet.

Kirkemøtet vil i 2016 vedta et budsjettreglement, jfr. KR 68/15. I denne saken følges dette opp. Statens tilskudd til Den norske kirke vil fra 2017 etter planen bli bevilget samlet på en ny tilskuddspost på statsbudsjettet, sannsynligvis kap. 0340 post 70.

Tildelingen vil, som tidligere, komme i et tildelingsbrev fra Kulturdepartementet.

Hvis hele bevilgningen kommer som et samlet beløp vil Den norske kirke ikke lenger få en egen post fra departementet til trosopplæring og andre kirkelige formål å fordele. Post 75, Trosopplæring og andre kirkelige tilskudd, vil dermed bli en del av den totale rammen i 2017. Det er ikke forventet at det skal være noen øremerkede midler i tildelingsbrevet til Kirkemøtet.

Kirkemøtets reglement viser hvordan midlene skal fordeles.

Det er også andre grunnleggende forhold som Kirkemøtet bør ta stilling til:

I høringsdokumentet i forbindelse med saken om Kirkemøtets bevilgningsreglement ble det reist flere spørsmål knyttet til økonomiforvaltning.

A Budsjettmål.

Skal det være et overskudd på f.eks. kr 5 000 000, må Kirkemøtet gjøre vedtak om det. Behovet for å budsjettere reservemidler vil avhenge av hvor stor egenkapitalen ved etableringen blir. Det er ikke sikkert at dette er politisk avklart når budsjettet for 2017 blir vedtatt, fordi regnskapet for 2016 ikke vil være avsluttet. For å redusere risikoen for å gå med underskudd er dette noe som bør vurderes.

Budsjettet kan sette opp uten overskudd. Reserver kan likevel avsettes på en budsjettpost til dette formål hvis det viser seg behov for dette.

Når budsjettet for 2017 skal settes opp er det ikke kjent hvordan åpningsbalansen blir. Denne blir trolig først avklart når regnskapene for Kirkerådet og bispedømmerådene for 2016 er avsluttet vinteren 2017.

B Uforutsette kostnader

Fram til budsjettåret 2016 har staten kompensert for lønnsoppjøret. I 2017 vil dette dekkes av den tilskuddsrammen som Stortinget vedtar. Lønnsoppjøret for 2017 må derfor innarbeides i rammen. Ingen virksomhet, som er fristilt fra staten, får lønnsoppjøret kompensert i ekstra tildeling. Det er en risiko for at det som er avsatt og det som er fremforhandlet ikke stemmer. Blir utgiftene større må disse kompenseres med tilsvarende reduksjoner på andre felt. Kirkerådet kan ikke fordele mer enn det som er i rammen.

For budsjettåret 2017 anbefales det å videreføre de fordelingsnøkler som har vært brukt fram til 2016. En av de store utfordringene dette året blir å dekke inn nye kostnader i rammen, som en følge av innføring av nye regnskapsregler. Rammen skal også dekke økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året og merutgifter som en følge av lønnsoppjøret. Disse utgiftene må også innarbeides i budsjetttrammene.

Det kan være andre kostnader som ikke er kjent fullt ut ved åpningsårets begynnelse.

Det kan lett bli et regnskapsmessig underskudd det første året, hvis det ikke settes av nok midler sentralt til å møte uforutsette kostnader.

C Strategiske satsinger.

Da komiteen under Kirkemøtet drøftet fordelingene på post 75 for 2016 uttalte komiteen i sine merknader:

«Komiteen er opptatt av at fordeling av midler i fremtiden må skje slik at de støtter opp om de strategiske mål som Kirkemøtet har vedtatt».

I høringsdokumentet ble det foreslått å avsette 2 % av rammen holdes av til strategiske satsinger som Kirkerådet kan fordele på et senere tidspunkt. Øremerkede midler kan settes av til strategiske satsinger som Kirkemøtet vedtar, f.eks. rekruttering. Dette kan være midler som Kirkemøtet avsetter av den totale ramme. Det er naturlig at Kirkemøtet jevnlig vurderer dette.

I høringene fra bispedømmerådene på denne saken har det vært ulike syn på omfanget og når denne ordningen bør innføres. Flere som har deltatt i arbeidet har ønsket å skjerme driften slik at dette ikke innføres fra 2017.

Kirkerådet foreslår likevel at dette innføres nå og at Kirkemøtet jevnlig drøfter størrelsen på beløpet og hvordan dette skal disponeres. Det er naturlig også i lys av den økonomiske situasjonen. Dersom det ikke avsettes noe midler til dette fra starten, vil det bli vanskeligere å få det til på et senere tidspunkt fordi det da må gjøres flere omprioriteringer.

Det foreslås å avsette kr 10 000 000 til dette i 2017.

D Kontingenter til økumeniske organisasjoner

Fram til 2016 har disse vært finansiert av egne bevilgninger gjennom Opplysningsvesenets fond. I 2017 vil bevilgningene fra Opplysningsvesenets fond inngå i det nye rettssubjektets inntekter og håndteres sammen med rammen på statsbudsjettet.

Disse vil fra 2017 inngå i bevilgingen under gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner.

E Investeringer

Investeringer vil være kostnader som blir aktivert i regnskapet i anleggsregisteret over en viss verdi (f.eks. kr 100 000) og som har en levetid på minst 3 år. Disse vil være grunnlag for avskrivning. Avskrivningskostnadene er de som skal budsjetteres i driftsregnskapet.

F Kirkevalget

Etter demokratireformen har Den norske kirke mottatt store øremerkede tilskuddsmidler til kirkevalget de årene dette har vært arrangert; 2009, 2011 og 2015. Neste kirkevalg er i 2019. Dersom dette skal kunne gjennomføres i samme omfang som de siste valgene vil vi i 2019 ha behov for en ekstra bevilgning i samme størrelsesorden som i 2015.

Den norske kirke vil trolig være best tjent med at bevilgningen fordeles på fire og tillegges driftsrammen for 2017. Kirkerådet må da avsette beløpet i regnskapet i et valgfond slik at midlene er disponible for Kirkevalget i 2019. Dette vil bli en årlig disposisjon i budsjettet.

G Tilskudd til menigheter (trosopplæring, støtte til diakon- og kateketstillinger mm)

Det anbefales at det settes av en ramme til å dekke det som i dag har vært finansiert over post 75, tilskudd til kirkelige formål og som inngår i tabellen nedenfor til bispedømmerådene på de tre formålene: trosopplæring, diakoni – undervisning og kirkemusikk og Domkirkene i Oslo og Nidaros. Fordelingene av midler på disse tre formålene inneholder ulike kriterier.

- a) Innenfor trosopplæringen betyr antall døypte mellom 0 -18 år mye for størrelsen på beløpet.
- b) Innenfor diakoni, undervisning og kirkemusikk er det mindre forskjeller i tilskuddene til de ulike bispedømmene.
- c) Oslo og Nidaros domkirker har mottatt et eget tilskudd pr år.

Gruppe 1 Den norske kirke

1 A Bevilgning til Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene

Vi kjenner ikke tildelingen til Den norske kirke på statsbudsjettet for 2017. Kirkemøtet kan derfor ikke ta stilling til størrelsen på denne. I forberedelsene til Kirkemøtets budsjettreglement er det foreslått å videreføre de fordelingsnøkler som er benyttet i statsbudsjettet for 2016. Dette har full oppslutning i høringssvarene fra bispedømmerådene. Kirkerådet vurderer dette som svært positive vurderinger og støtter dette. Budsjettet for 2017 vil pga. endring av regnskapsprinsipp og nye kostnader som en følge av dette inneholde usikkerhet om hvordan dette inndeckes over statsbudsjettet.

Kirkemøtet bes ta stilling til bevilgningene under gruppe 1B og gruppe 2 og 3. Det som ikke bevilges til disse gruppene er igjen til fordeling til Kirkerådet og bispedømmerådene og skal finansiere de oppgaver og den bemanning som inntil 2016 vil være finansiert på kap 0340 post 01.

1B Bevilgning til trosopplæring, diakoni og undervisning i menighetene

Denne rammen gjelder tilskuddsmidler som disponeres av menighetene og har vært følgende deler av post 75 fra budsjettåret 2016

Post 75 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke (tall i 1000 kr)	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Trosopplæring	207 497	290 979	296 916	302 900
Oslo og Nidaros domkirker	5 000	5 000	5 000	5 000
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	123 768	131 120	133 795	136 400
Sum tilskudd	336 265	427 099	435 711	444 300

Tabellen viser at det fra 2013 til 2014 var en stor positiv økning i midler på trosopplæringen. Dette førte til at alle menighetene kunne tildeles midler og var avgjørende for at alle kom med i reformen. Kirkerådet arbeider fortsatt for å øke rammene til trosopplæring fordi reformen ikke er fullfinansiert.

Tilskuddene til Oslo og Nidaros domkirker har ikke vært prisjustert i staten og derfor er det heller ikke foreslått for 2016. Fra 2017 vil Kirkerådet foreslå at dette blir justert på samme måte som de andre tilskuddene.

Til diakoni ble det bevilget 3 mill. kr i utvidet ramme i 2014. Det er forklaringen på økningen dette året.

Av tilskuddsposten antas det at bortimot 80 % benyttes til lønn, derfor vil det være behov for at Kirkemøtet øker denne posten mer enn rammene i statsbudsjettet tilsier, men det vil da bli en post som vil konkurrere om hvor mye bispedømmerådene skal ha igjen til disposisjon for prestedtjenesten. Pga. usikkerhet om budsjettssituasjonen for 2017 anbefaler Kirkerådet at posten ikke økes mer enn den generelle veksten i statsbudsjettet.

Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Dette er utgifter som fram til 2016 har blitt dekket av den øremerkede bevilgningen fra Opplysningsvesenets fond.

Når regelverket for Opplysningsvesenets fond opphører er det forutsatt at tilskuddet fortsatt skal finansiere de oppgavene som har vært dekket før. Utfordringen fra 2017 er å øke disse kostnadene i budsjettet slik at de dekker forpliktelsene som Den norske kirke har.

Disse økte kostnadene må dekkes av Kirkemøtets tilskuddsramme over statsbudsjettet dersom ikke bevilgningene fra Opplysningsvesenets fond øker.

I 2016 er utgiftsnivå over OVF på ca. 7 mill. kr. (jfr. KR 69/15 OVF 2016)

Hovedpostene er:

- Økumeniske kontingenter	4 000 000
- Utgifter generalforsamlinger i økumeniske organisasjoner	1 000 000
- Støtte programmer KV + LVF + søsterkirker i Midtøsten,	
- Sør- Afrika og Brasil	1 850 000

Etter budsjettreglementet til Kirkemøtet er dette omtalt som Gruppe 2 i § 4 *Budsjettets inndeling*. Kirkemøtet skal vedta en ramme for denne gruppe.

Rammen skal disponeres av Kirkerådet til disse forpliktelsene. Inntil 5 % av ramme kan Kirkerådet omdisponer til gruppe 1 (Den norske kirke) eller gruppe 3 Andre institusjoner og formål.

Den norske kirke har de senere år betalt om lag 1 mill. kr. mindre enn LVF forventer i årlig medlemskontingent. Den såkalte «fair membership fee» beregnes ut fra økonomiske data fra Verdensbanken kombinert med medlemstallet i kirken. I dag betaler om lag 80 % av LVFs medlemskirker «fair membership fee», mens Den norske kirke – som er en av de rikeste kirkene i LVF – ikke ser seg stand til å betale kontingenten. Dette legges merke til i fellesskapet, og LVFs generalsekretær har ved gjentatte anledninger bedt Den norske kirke om å betale hele medlemskontingenten. Rammen foreslås økt med kr 1 000 000 til å dekke økning av kontingentene siden disse ikke har vært justert på over 10 år.

I 2017 er det generalforsamling i LVF. Det foreslås å sette av kr 3 500 000 ekstra i 2017 til å dekke de ekstra kostnadene dette innebærer.

Ved å legge inn kr 500 000 for manglende prisstigning de siste årene foreslås det at *Kirkemøtet bevilger kr 11 000 000 til gruppe 2 i budsjettet for 2017.*

Gruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål

Dette er virksomheter som Kulturdepartementet har gitt støtte til og som Den norske kirke har videreført. For 2014 ble det gjort etter pålegg fra Kulturdepartementet. Om det skal tas nye virksomheter inn i denne gruppen eller noen tas ut bør det skje i et langsiktig perspektiv. Etter budsjettreglementet skal det utarbeides et langtidsbudsjett og disse vurderingene bør inngå i dette for å skape forutsigbarhet i bevilgningene.

Disse tilskuddene benyttes til lønns-, pensjons- og driftskostnader som virksomhetene har gjort seg avhengig av for å løse de oppgavene de har i dag. Virksomhetene er små og sårbare, men arbeider hver seg i viktige nisjer. Det ha tilstrekkelig faglig kompetanse og økonomi er kritiske suksessfaktorer. Dersom tjenestene faller bort er ingen som står klar til å overta.

Bispedømmerådene har i høringene til budsjettreglementet gitt uttrykk for at denne gruppe ikke må prioriteres for høyt siden tjenestene ikke er lovpålagte på samme måte som f.eks. prestedtjenesten.

<i>Post 75 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke (tall i 1000 kr)</i>	<i>Regnskap 2013</i>	<i>Budsjett 2014</i>	<i>Budsjett 2015</i>	<i>Budsjett 2016</i>
Døvekirkene	10 230	10 590	10 806	11 030
Kristent arbeid blant blinde	310	320	328	335
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning	6 040	6 250	6 379	6 500
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	2 235	2 820	2 872	2 930
Samisk bibeloversettelse	1 550	1 600	1 637	1 670
Sum tilskudd	20 365	21 580	22 022	22 465

Døvekirkenes fellestråd har ingen andre finansieringstilskudd enn dette statstilskuddet. Virksomheten er i vekst og sliter med svært stram økonomi. I 2014 gikk driften med underskudd og egenkapitalen ble brukt opp. Dette er en av de virksomhetene som har behov for å en justering på tilskuddsnivået.

Kirkerådet har mottatt en budsjettsøknad for 2017 der Døvekirken har lagt fram en total budsjetttramme på kr 13 015 000. De begrunner behovet med økte vedlikeholdskostnader på kirkebygg, rentekompensasjon for Døvekirken i Sandefjord og styrking av bemanningen i tre av menighetene.

Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep har også sin virksomhet finansiert av offentlige midler. I tillegg til bevilgningen under post 75 har Kirkerådet og bispedømmerådene bevilger driftsmidler av OVF bevilgningen, årlig ca. kr 900 000 til sammen. Senteret hadde i 2014 4,55 årsverk og en omsetning på kr 4 700 000. Senteret har en fri egenkapital på kr 1 215 000.

Virksomheten er sårbar og Kirkerådet drøftet økonomien på KR møtet i juni og gjorde følgende vedtak:

- « 1. Kirkerådet anbefaler at støtten til Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep fra OVF for 2016 opprettholdes med kr 650 000.
2. Kirkerådet og vil anmode at Kirkerådets og bispedømmerådene tilskudd fra 2017 dekkes av de økte rammene over statsbudsjettet slik at det ikke lenger bevilges driftsstøtte fra Opplysningsvesenets fond.»

Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO) tilskudd over post 75 har vært en grunnbevilgning til instituttet. Virksomheten konkurrerer i et stramt marked hvor konkurransen om oppdrag er stor. Instituttet har i flere år fremmet forslag om økt

bevilgning for å styrke bemanningen og dermed være mer robust i konkurransen om nye oppdrag.

Virksomheten hadde i 2014 7,7 årsverk og inntektene var på kr 8 633 000. Instituttet gikk med et overskudd på kr 392 000. Fri egenkapital er på kr 3 280 000.

Bevilgningen til **Samisk bibeloversettelse** går til Det Norske Bibelselskap og er å betrakte som et prosjekttilskudd for å oversette Bibelen til de samiske språk. Dette er et samarbeidsprosjekt der også Det Norske Bibelselskap deltar med egne midler. Framdriften i arbeidet avhenger ikke bare av økonomi, men i like stor grad av ressurspersoner som behersker de samiske språk og som har tid og anledning til å delta i dette arbeidet. Det skjer også et samarbeid på tvers av de nordiske landene. I 2014 ble det bruk kr 2 300 000 på oversettelsesarbeider på nordsamisk og lulesamisk. Svenska Kyrkan deltar med oversettelse til lulesamisk.

Kristent Arbeid Blant Blinde er en landsdekkende, tverrkirkelig og selvstendig medlemsorganisasjon. De har mottatt et lite driftstilskudd til sitt arbeid over kirkebudsjettet i flere år. I 2014 var det 11 ansatte og 6 innlesere av litteratur. Regnskapet for 2014 viser driftsinntekter på kr 7 900 000 og et underskudd på kr 700 000.

Etter budsjettreglementet til Kirkemøtet er dette omtalt som Gruppe 3 i § 4 *Budsjettets inndeling*. Kirkemøtet skal vedta en ramme for denne gruppen.

Rammen skal disponeres av Kirkerådet til disse forpliktelsene. Inntil 5 % av ramme kan Kirkerådet omdisponer til gruppe 1 (Den norske kirke) eller gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkerådet foreslår for Kirkemøtet å fordele kr 25 000 000 i 2017.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Budsjett 2016

For budsjettåret 2016 gjelder fordelingen tilskuddsmidler som Stortinget har bevilget på kap 0340 post 75. I 2015 ble post 75 og post 77 slått sammen til en ny post 75: Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke.

Departementet har beholdt tildeling til Nasjonalt pilegrimssenter på post 75. De øvrige midler på post 75 stilles til disposisjon for Kirkerådet. Tildelingen til Sjømannskirken følges opp av departementet på samme måte som i 2015.

Budsjett 2017

Vi er nå inne i en trinnvis utvikling i fordeling av oppgaver mellom Den norske kirke og staten. Kirkemøtet vil i 2016 vedta et budsjettreglement. Reglementet følges opp i denne saken. Denne delen av dette saksdokumentet gjøres om til en bevilgningssak for 2017.

Kirkerådets forslag til Kirkemøtets fordeling av totalbudsjettet for Den norske kirke i denne saken, har store økonomiske og administrative konsekvenser. Det blir et felles regnskap i 2017 for Kirkerådet og bispedømmerådene. Regnskapsprinsippet skal tas i bruk og nye samarbeidsmønstre og regelverk mellom Kirkerådet og bispedømmerådene må etableres. Mye av dette arbeidet skjer gjennom prosjekt 2017.

Det er et mål at mest mulig ressurser kan benyttes til utadrettet virksomhet, og at det bygges en framtidig administrasjon som er tilpasset dette. Det krever forutsigbarhet for å kunne planlegge å utvikle denne.